

3. Олександр Лавринович. Основні проблемні питання імплементації положень Римського Статуту Міжнародного кримінального суду до законодавства України та шляхи їх вирішення. // Український часопис міжнародного права. 2003. – № 4. – С. 14-19.

4. Закон України «Про приєднання України до Угоди про привілеї та імунітети Міжнародного кримінального суду» від 18 жовтня 2006р. <<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254-v>>.

5. Повідомлення від 8 лютого 2007 року. <<http://portal.rada.gov.ua/news/Novyny/Povidomlennya/9586.html>>

6. Робочий переклад Угоди про асоціацію України з Європейським Союзом. <http://comeuroint.rada.gov.ua/komevoint/control/uk/publish/article?art_id=56220&cat_id=45826>.

Севернюк О. О.,

студентка,

Національний університет «Одеська юридична академія»

ЩОДО ЕКСТРАДИЦІЇ У МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

На сьогоднішній день склалась практика надання правової допомоги на міжнародному рівні у кримінальних справах. Питання надання такої допомоги, як правило, регулюються у двосторонніх міжнародних договорах про надання допомоги у кримінальних справах. Найчастіше предметом допомоги є питання видачі обвинувачених та засуджених (екстрадиція).

Проблема галузевої незалежності видачі злочинців відноситься до числа дискусійних, адже певна частина правопорушників завжди намагається ухилитись від відповідальності за вчинене, переховуючись в країнах, які не були місцем вчинення злочину.

У співробітництві держав в сфері охорони правопорядку і боротьби зі злочинністю серед інших інститутів екстрадиція займає особливе місце. Практика екстрадиції злочинців існує дуже давно і не зважаючи на історичні зміни, до цих пір інститут зберігає свої основні риси [1, с. 6].

При вивченні цієї теми, деякі автори зазначають, що розвиток галузі міжнародного кримінального права розпочався саме з передачі злочинців. Але даний правовий інститут кримінальному праву України донедавна був невідомий і увійшов у національне законодавство через імплементацію норм міжнародних договорів.

Питанням поняття «екстрадиція» зацікавлено багато дослідників і у результаті аналізу визначень необхідно відзначити, що кожен з них по-своєму розкрив це поняття з позиції міжнародного права та законодавства своєї держави. Проаналізувавши різні дефініції, С. С. Нестеренко вказала, що екстрадиція – це заснована на міжнародних договорах, загальноновизнаних принципах міжнародного права та нормах внутрішньодержавного права форма міжнародно-правової допомоги у кримінальних справах, що полягає у відданні обвинуваченого для здійснення правосуддя або засудженого для приведення до виконання обвинувального вироку суду, що надається державою, на території якої знаходиться запитувана особа на запит державою, що має підстави для здійснення своєї юрисдикції із дотриманням прав та інтересів осіб, що підлягають видачі [2, с.14].

Серед вчених до цього часу немає чіткої позиції, до якої системи слід відносити екстрадицію. Можна виділити декілька точок зору, відповідно до яких екстрадиція розглядається як: 1)інститут кримінального процесуального права; 2)інститут кримінального права; 3)інститут адміністративного права; 4)інститут з міждисциплінарним характером; 4)інститут міжнародного кримінального права.

На нашу думку, екстрадицію потрібно відносити до інституту міжнародного кримінального права. Адже саме у цьому інституті екстрадиція поєднує норми матеріального та процесуального права. На думку Ю. Г. Васильєва та А. Х. Абашидзе, говорячи про місце інституту видачі злочинців у загальній схемі міжнародного кримінального правосуддя, варто звернути увагу на значимість цього інституту як у контексті процесуального, так і суто матеріального права. Саме в такій двоєдиній якості й сприймається інститут екстрадиції в системі міжнародного кримінального права [3, с.14-15].

На думку Ю. Г. Васильєва, «зведення такого комплексного й насиченого нормами процесуального й матеріального порядку інституту до розуміння простої процедури видається з наукової й практичної точок зору юридично неспроможним». А.І. Бойцов зазначає, що позбавлена свого матеріального наповнення, процедура видачі втрачає будь-який зміст [1, с.119].

Можна зробити висновок, що цей інститут знаходиться у сфері міжнародного права, а саме міжнародного кримінального пра-

ва. ми поділяємо позицію тих вчених, які не виділяють в інституті екстрадиції лише однієї сторони – матеріальної чи процесуальної.

Екстрадиція включає у себе офіційний запит про видачу особи, її встановлення на території однієї держави, перевірку обставин, що можуть перешкоджати видачі, а також прийняття рішення за запитом та фактичну передачу такої особи іншій державі, компетентні органи якої звернулись із запитом про видачу [4, с.167].

Міжнародне співробітництво у формі екстрадиції здійснюється відповідно до багатосторонніх і двосторонніх договорів чи інших домовленостей про взаємну правову допомогу, а за їх відсутності – відповідно до законодавства держав та на підставі принципу взаємності. Незважаючи на значну кількість договірних відносин з питань екстрадиції, поширеною залишається практика позадоговірної видачі, внаслідок чого особливого значення набуває регламентація процедури екстрадиції та забезпечення захисту прав видаваних осіб у внутрішньодержавному законодавстві.

Міжнародне співробітництво регулюється багатьма міжнародно-правовими документами та рішеннями, зокрема: Європейською конвенцією про видачу правопорушників 1957 р.(та додаткові протоколи до неї 1975 і 1978 років), Конвенцією про передачу засуджених осіб 1983 р., Європейською конвенцією про передачу провадження у кримінальних справах 1972 р. та Європейською конвенцією про взаємну допомогу у кримінальних справах 1959 р., Конвенцією про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах, 2002р. Вагому роль при вирішенні екстрадиційних питань виконують рішення Європейського суду з прав людини та національних судових органів [5, с.56].

Досить інтенсивною і продуктивною є співпраця України з багатьма країнами. Але слід вказати, що й досі немає угоди про екстрадицію з США. Переговорний процес стосовно екстрадиції триває близько 15 років.

У законодавстві України значна увага надається захисту прав особи при здійсненні екстрадиції, однак є необхідність у його вдосконаленні. Отже, метою екстрадиції повинно бути саме правове здійснення правосуддя над особою без порушень її прав і свобод. З огляду на сучасний розвиток правового суспільства захист прав людини, інститут екстрадиції потребують подальшого вивчення та вдосконалення на міжнародному рівні [2, с.155].

Можна зробити висновок, що на даному етапі проблеми потрібно вдосконалювати співпрацю механізмів контролю за надходженням та виконанням запитів про правову допомогу держав, досягти згоди щодо доцільності більш широкого застосування практики присутності представників органів досудового слідства запитуючої сторони під час виконання запитів про правову допомогу, якщо це сприятиме більш повному та оперативному їх виконанню, спростувати сам механізм передачі осіб, визнати за необхідне оперативно інформувати одна одну про стан розгляду запитів про екстрадицію та причини, які перешкоджають просуванню екстрадиційних процедур.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бойцов А. И. Выдача преступников/А. И. Бойцов. – СПб: Издательство Р. Асланова «Юридический центр Пресс», 2004. – 795 с.
2. Нестеренко С. С. Міжнародно-правовий захист прав людини при здійсненні екстрадиції. : монографія// С. С. Нестеренко. – Одеса : Фенікс, 2011. – 192 с.
3. Абашидзе А. Х. Институт экстрадиции в современном международном праве/А. Х. Абашидзе, Ю. Г. Васильев// Международное публичное право. -2003. № 3. – 114 с.
4. Галенская Л. Н. Международная борьба с преступностью / Л. Н. Галенская. – М.: Международные отношения, 1972. – 176 с.
5. Лихова С. Актуальні питання вдосконалення інституту екстрадиції // Право України. – 2001, № 1.

Підкова Л. В.,
студентка,

Національний університет «Одеська юридична академія»

ЗНИЩЕННЯ ЯК ЗЛОЧИН ПРОТИ МИРУ ТА БЕЗПЕКИ ЛЮДСТВА З УРАХУВАННЯМ СУЧАСНОЇ ПРАКТИКИ МІЖНАРОДНИХ СУДОВИХ УСТАНОВ У МІЖНАРОДНОМУ КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ

На сьогоднішній день під злочином проти миру та безпеки людства (злочини проти людяності) розуміють широкомасштабні та систематичні порушення прав людини, які вчиняються проти цивільних осіб та становлять посягання на життя, здоров'я та гідність значної кількості людей або всього цивільного населення